

Posudek vedoucího bakalářské práce Jany Hostašové „*Umění máme, abychom nezemřeli na pravdu*“

Genealogie bakalářské práce Jany Hostašové je poněkud atypická. Studentka relativně dlouho hledala téma, jež by jí sedělo, a ještě déle se pokoušela najít interpretační a metodologickou pozici, ze které by Nietzscheho myšlení uchopila. Jako vedoucí práce jsem sledoval její zcela oprávněné „tápání“, a mohu tedy zhodnotit vývoj, který během něj prodělala. Myslím, že předložená práce je bez ohledu na obsahovou stránku svědectvím o autorčině specifické zkušenosti se psaním a myšlením a už tímto parametrem velmi dobře naplňuje intenci bakalářského výkonu.

Za jednu z předností textu považuji jeho *neambicióznost* v dobrém slova smyslu. Nietzsche je myslitel, jenž svým stylem psaní provokuje, a právě tím líčí na čtenáře i interprety léčku: leckdo přehlédne, že za pompézností a bombastičností jeho výroků se skrývá subtilní argumentace. Ta je záměrně překryta „zvýšeným apelem“ a rozhorlenou dikcí, takže bývá snadno přeslechnuta. Nejpřímější (a stejnou měrou nejhloupější) reakcí vykladače se tudíž stává svého druhu přenietschování Nietzscheho samotného a ve vzniklém hluku už lze zaznamenat pouze gesto nevyhnutelné destrukce. Zmíněná *neambicióznost* zde představuje velice dobrou obranu; vytváří nezbytnou distanci, bez níž se s Nietzschem může pouze zápasit, což se obvykle ukáže jako předem prohraný souboj. Na druhou stranu ovšem nesmí *distance neambicióznosti* přejít do pasivity, která by v extrémním případě vyústila do pouhého citování Nietzscheových aforismů, tedy do jakéhosi „interpretačního nihilismu“, jenž by byl stejně destruktivní jako vůle k přetrumfování Nietzscheho samého. Studentka byla po určité dobu ohrožena inklinací k takové pasivitě (nikoli v naznačené krajní formě), ale nakonec z ní našla cestu ven a jistou interpretační pozici zaujala. Jakkoli to může být pozice slabá, stojí za ní úsilí a snad i výkrok k vytvoření nějaké stabilnější. A to nejen s ohledem na Nietzscheho.

Metoda výkladu je historicko-deskriptivní, nikoli striktně filosofická. Jsem přesvědčen, že tato strategická volba zbavuje autorku mnoha námitek, aniž by byla účelová. Nejde o to říci: jelikož je práce vedena historicko-deskriptivní metodou, nemusím nic vymyslet. Mnohem spíše běží o přiznání určité předběžnosti celého textu. Bez nároku na celkový pohled mapuje myšlenkové území a stopuje otázky, které se v něm nacházejí tak, že nadcházejí, či přepadají píšícího. Zcela v intenci Nietzscheovy otázky: odkud přichází myšlenka? odpovídá: z události nápadu. Netvrdím, že předložená práce reprezentuje událost nápadu v čisté formě – tomu brání přílišná poplatnost a naivní důvěřivost vůči rozličné sekundární literatuře – ale na několika místech ji lze přinejmenším tušit. Vezmeme-li *vážně* v potaz, co vše je v události nápadu obsaženo, nelze neocenit autorčinu snahu (jakkoli možná nevědomou, což ji však nijak neubírá na hodnotě) se k ní dopracovat.

Po formální stránce je práce víceméně v pořádku. Všechny citace jsou řádně vykázány v poznámkovém aparátu. V sekundární literatuře převažují relevantní tituly; k některým zdrojům lze mít jisté výhrady, avšak ty jsou využívány spíše okrajově. Za zmínku nepochybně stojí to, že studentka čerpala i z cizojazyčných pramenů (třebaže rovněž okrajově). Text obsahuje všechny standartní náležitosti, jež se v podobných typech prací vyžadují, včetně abreviace.

Obsahově je práce poněkud rozkolísaná. V tom lze spatřovat odvrácenou stranu zvolené metody. Autorka se zajisté měla více držet daného citátu. Již to, že pochází z roku 1888 a důraz výkladu je umístěn na díla „raného“ Nietzscheho, svědčí o nedůslednosti, ne-li o nekonzistentnosti. Ale s tím se musí při čtení Nietzscheho vždy počítat, a jak jsem již řekl, hlavní těžiště práce spatřuji někde jinde. Tato výtku by měla být chápána spíše jako (při konzultacích často opakovaný) pokyn k větší interpretační odvaze v příštích studentčiniých pracích. I *neambicióznost* má své meze.

Na závěr dodávám, že studentka práci pravidelně konzultovala.

Hodnocení

Třebaže práce vykazuje jisté nedostatky, přiměřeně naplňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Opakuji, že tím podstatným je pro mě v tomto případě prodělaná zkušenost s myšlením a psaním, nikoli výsledek samotný. O tom by se dalo říci, že je neúměrný vynaloženému úsilí. Naštěstí ale v myšlení nejde o efektivitu, nýbrž o transformativitu, a v tomto ohledu nebylo vynaložené úsilí promarněno. Proto doporučuji předloženou bakalářskou práci k obhajobě a navrhuji hodnocení na rozhraní velmi dobře a dobře.

V Neratovicích 2. 6. 2016

Jakub Chavalka